

ROZWÓJ MOWY DZIECKA

Logopeda Aleksandra Kołek
Przedszkole nr 3 w Rybniku

PIERWSZY ROK ŻYCIA

- Wypowiada pierwsze słowa – najczęściej „mama”, „tata” i inne proste słowa (np. „baba”, „da”).
- Reaguje na swoje imię i rozumie proste polecenia, np. „daj”, „chodź tutaj”.
- Naśladuje dźwięki i melodie mowy dorosłych.
- Używa gestów do komunikacji, np. wskazuje palcem, macha na pożegnanie.
- Eksperymentuje z dźwiękami, gaworzy i próbuje stworzyć własne „słowa”

DRUGI ROK ŻYCIA

- Rozumie i wykonuje proste polecenia, np. „Podaj mi piłkę”.
- Wypowiada więcej słów (ok. 50-200 pod koniec drugiego roku).
- Łączy dwa słowa w proste zdania, np. „mama am” (mama je).
- Naśladuje dźwięki i proste wyrazy słyszane w otoczeniu.
- Często używa gestów do komunikacji, ale coraz częściej zastępuje je słowami.
- Zadaje pytania (np. „co to?”).
- Rozwija intonację, próbując naśladować melodię mowy dorosłych.

TRZECI ROK ŻYCIA

- Buduje zdania składające się z 3-4 słów, np. „Mama idzie do domu”.
- Zna około 500-1000 słów i stale uczy się nowych.
- Zadaje dużo pytań, np. „co to?”, „dlaczego?”, „gdzie?”.
- Tworzy proste opowieści i zaczyna mówić o przeszłości i przyszłości.
- Wymawia samogłoski [a, o, u, e, i, y] (czasem bez [y])
- spółgłoski [p, b, m, t, d, k, g, ch, f, w, l, ł, j, n, ń, ś, ź, ć, dź]
- Rozumie i wykonuje bardziej złożone polecenia, np. „Weź książkę i połóż ją na stole”.
- Używa zaimków (ja, ty, on), choć czasem myli ich formy.
- Rozpoznaje i nazywa kolory, przedmioty, zwierzęta i części ciała.

CZWARTY ROK ŻYCIA

- Buduje zdania złożone (np. „Dzisiaj byłem na placu zabaw i bawiłem się z kolegą”).
- Zna około 1500 słów i swobodnie je wykorzystuje.
- Opowiada proste historie o swoich przeżyciach.
- Zadaje dużo pytań, np. „Dlaczego pada deszcz?”, „Po co to jest?”.
- Poprawnie używa czasów (przeszłego, teraźniejszego i przyszłego).
- Prawidłowo wymawia:

Samogłoski: a, o, e, u, i, y

Spółgłoski: p, b, m, t, d, n, k, g, ch, f, w, s, z, c, dz

- ◆ Może jeszcze zniekształcać lub upraszczać: „sz”, „ż”, „cz”, „dż” (często zastępuje je „s”, „z”, „c”, „dz”, np. „safa” zamiast „szafa”), „r” (często zastępuje je „l” lub pomija, np. „lower” zamiast „rower”)
- Rozumie dłuższe polecenia (np. „Najpierw umyj ręce, potem usiądź do stołu”).
- Potrafi się przedstawić i powiedzieć, ile ma lat.

PIĄTY ROK ŻYCIA

🗣️ Zasób słów - około 2000 słów, tworzy złożone zdania.

📖 Gramatyka - używa czasów, odmienia wyrazy, stosuje zaimki.

❓ Pytania - zadaje dużo pytań („dlaczego?”, „po co?”).

🗨️ Opowiadanie - potrafi opisać wydarzenia, tworzyć krótkie historie.

🔊 Wymowa - większość głosek wymawia poprawnie, choć może mieć trudności z „r”, „sz”, „rz”, „cz”, „dż” lub grupami spółgłoskowymi

SZÓSTY ROK ŻYCIA

- Słownictwo: Dziecko w tym wieku zna i używa około 2-3 tysięcy słów. Potrafi tworzyć złożone zdania, opisuje wydarzenia i odpowiada na pytania, korzystając z pełnych zdań.
- Gramatyka: Sześciolatek używa poprawnie podstawowych czasów (teraźniejszego, przeszłego i przyszłego), tworzy zdania złożone, stosuje poprawnie przypadki i formy gramatyczne.
- Artukulacja: W tym wieku dzieci wymawiają większość dźwięków poprawnie, ale mogą jeszcze mieć trudności z głoską, np. "r". Zwykle w tym czasie wymowa staje się coraz bardziej precyzyjna.
- Zrozumienie mowy: Dziecko rozumie bardziej skomplikowane pytania, instrukcje i polecenia. Potrafi rozróżniać znaczenie słów, a także rozumie i stosuje różne wyrazy związane z emocjami i uczuciami.
- Opowiadanie: Dziecko potrafi opowiedzieć prostą historię, nawiązać do wydarzeń z przeszłości i przyszłości, chociaż narracja może być czasem nieuporządkowana.
- Słuch fonemowy: Zaczyna rozróżniać dźwięki w słowach, co jest kluczowe do nauki czytania i pisania.